

DÜNYA TOZU

KENAN YUSUF

HECE YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

Muhteşem Yenilgi /	11
Boşluk /	16
Rasko'yu Yakalamak /	19
Çocuk ve Allah /	24
Tolstoy'un Uyanışı /	29
Sis /	32
Fikir İşçisi /	36
Takıntı /	40
Tahsin Bey /	44
Tabut Terapisi /	50
Dünya Tozu /	53
Çağın İtlikleri /	56
Yangın /	59
Dağmık Ev /	62

Kerem ve Yağız'a

“Evren atomlardan değil, hikâyelerden oluşur.”

Muriel Rukeyser

MUHTEŞEM YENİLGİ

Şaşkınlıktan küçük dilimi yutacaktım. Öylece koşup gelmiş, tüfeğin önüne atmıştı kendini. Hayatını hiçe sayıp eli tetikte duran bir avcının önüne hem de. Belerttiği gözleriyle bir meydan okumadan fazlasıydı bu. Kocaman toynaklarıyla patır kütür patıkayı inmiş, ihtişamlı gövdesiyle namlunun ucuna koymuştu burununu. Bir anne geyiğe yakışacak öfkeyle boynuzlarını geçirmeye çalışmamış, güçlü ayaklarıyla beni tekmelememişti. Tüfeğin gücünü bildiği ve ona boyun eğdiği açıktı. Belli ki bu zalimliği tanıyordu. Her şey yavrusu içindi ve bu karşılaşmadan hepimizin birden sağ çıkmasına imkân yoktu.

Büyük şehrin keşmekeşinde kaybolmuştum. Kendimi bulmak için bir karar verdim ve her şeyi geride bırakıp yola çıktım. Doğduğum topraklara doğru yol almaya başladığımda ruhumdaki kristallerin çözüldüğünü hissedebiliyordum.

Nerede dursam bir su şırlıtısı karşıladı beni. Radyoda hangi kanalı açsam kemençe sesi. Köye yaklaşır yaklaşmaz dedemin yaşlı köpeği Ezo'nun sesi yankılandı. Yüreğim, geçmişe doğru kendi kıvrımlarını bularak genişliyor, yüzüm soğuk bir esintiyle ferahliyordu. Akşamla birlikte evi saran sisin tenime dokunmasını isteyerek balkona çıktım. Dağların gür sessizliğini dinledim. Yalnızlığın insan yüzünde derin kuyular açtığını bildiğimden Ezo'yu da yanıma alıp ona avluda yatacak yer verdim.

İçimi kaplayan elem, toprağını bulamamış filizin kederinden başka bir şey değilmiş aslında. Ertesi gün, ayakta zor duran mereğe koştum. Önünde koşturan o ufaklığı, hayal meyal yokladım: bütün endişelerden arınmış, tek derdi oyun olan kendimi. Yerinde duramayan, kahkahası göğü dolduran, üstü başı pis ker-

kenezi. Hayatın kendisi olduğumuz o cennet bahçesini aradım, durdum. Bütün bir ömre yayacağımız ne varsa biriktirdiğimiz, sonra ekmediğini yediğimiz o zaman dilimini. O saf neşeyi, pür sevinci bulmak için geldim buralara. Kırıntısına bile razıyım. Biriktirdiğim bana yetmedi çünkü. Hayatla aramdaki makas açıldıkça şaşkına döndüm. Dönüp dolaşıp hazinemın kaynağına, köyüme, çocukluğuma geldim.

Evin salonunda saçılmış fotoğraflar öylece duruyordu. Kim bilir en son ne zaman gelmişim buraya. Her köşede bir kitap başını kaldırmış bana bakıyordu. Yaktığım mumların ışığı duvardaki dedemin yüzüne yansıyor. Beni gördüğü besbelliydi. Sobanın yanındaki bir fotoğraf dikkatimi çekti. Büyük bir sofranın etrafında toplanmışız. Ben tam ortadayım. Biraz daha bakınca karalahana ve mısır ekmeği kokularını geliyor.

Kapı sesiyle irkildim. Muhtar elinde bir tabak börekle tatlı tatlı gülümsüyordu. Çörek otu kokusu sardı odayı.

- Hoş geldun uşağum, hangi rüzgâr attı seni buralara?
- Hoş bulduk emice, kendimi kaybettim, onu arıyorum.
- Eyi, eyi. Arayan bulurmuş. Bize de gel, bizde de ara.
- Gelirim tabii, sağ olun. Eksik olmayın.

Şehirdeki hayatımı kitaplardan aldığım malzemeyle inşa etmeye kalkıştım. Ne yazık ki inşa ettiğim hayat, şehirle hep kavga hâlinde oldu. Şehirde aşkı, dostluğu ve saygınlığı hazır bulacağımı sanmıştım. Oysaki bunların tümünü icat etmem gerekirmiş. Hatta yaratmam. Üstelik bitmek bilmez mesailerden arda kalan zamanda. Ama taşrada öyle mi?

Ne yazık ki kutsadığım taşra hayatı da bir süre sonra yetmeye başladı. Yaptığım yürüyüşler kâfi gelmiyordu artık. Birkaç kuksa denemesi, üç beş yara derken fotoğrafçılığa heves ettim. Otun böceğin envaiçeşit çehresiyle doldu bilgisayar. Mantar familyasına dair albümler havada uçtu. Lensim sayesinde kuş gözlemciliği bile yapabiliyordum. Yöreyle ait nesli tükenmekte olan kuş çeşitlerini fotoğraflayabildim. Tüm bu yaratılış bana bir şeyler izah etmeye çalışıyor gibiydi. Yağmurda bir anlam yüklü olduğu besbelliydi. Rikkatimin önündeki sisler dağılıyordu. Yine

de tüm gelişmelere rağmen hâlâ kendi varlığımı tam manasıyla hissedebiliyor değildim. Evet, gelişme kaydetmiştim ama sancım devam ediyordu. İçimdeki boşlukla dolanırken fotoğraflar çekmek ağrı kesici almaya benziyordu. Oysa yaraya tuz lazımdı.

Mantar toplarken gördüğüm ayak izleri kanımda bir cevalana sebep oldu. Kalabalık bir geyik ailesi ile iç içe yaşıyordum ve onları bulmam lazımdı. Bunun için rakım artırmalı ve kayalıklara doğru yol almalıyım. Tehlike arttığı için bir tüfek edindim. Artık omzumda bir fotoğraf makinesi değil tüfek asılıydı. Geyik ailesiyle karşılaşacak olmanın ihtimali çekiyordu beni artık dağlara. Genelde ya elim boş dönüyor ya da bir iki tavşanla avunuyordum. Çam yapraklarından demlediğim çayın verdiği dinçlikle yürümeyi kâr sayıyor, akşam olunca yıldızları örtüp uyuyordum.

Geyik ailesini bulma umudumun iyice azaldığı bir anda, karşılaştığım izlerin taze olduğunu fark edince kalp atışlarım hızlandı. Nefesimi tutup rüzgârı önüme alacak şekilde pozisyon aldım. Böylece kokum onlara ulaşmayacaktı. Meraya bakan yamaçtaki andız ağacının arkasında beklemeye başladım. Önümdeki patika onların güzergâhıydı ve biraz sabırlı olursam muradıma erebilirdim. O kadar büyük bir sessizlik oldu ki düşüncelerimin sesini duyabiliyordum.

Sahi benim derdim neydi? Ne umuyordum? Bir geyik vurunca ne olacaktı? Peki, sonra ne yapacaktım? Bende eksik olan neydi? Niye yetmiyordu bana bu dağ bayır? Az insan diyordun, işte az insan. Sükûnet diyordun, işte sükûnet. Çam kokusu diyordun, işte en âlâsı. Acaba ben tam olarak ne istiyordum?

Buraya geldiğim ilk günü çok iyi hatırlıyorum. Çamlıhemşin yokuşunu çıkarken insanları ekstrem sporlara davet eden kocaman reklam afişleri asılıydı her yerde. Neredeyse başka bir şey yoktu. İnsan sapanından raftinge, yamaç paraşütünden kaya tırmanışına türlü türlü heyecan. Yeşilin en güzeline gelip ruhunu dinginleştirmek varken kalbi ağza getiren bu eğlencelerde ne buluyordu insanlar? İnsan sapanıyla fırlatılmayı bekleyen bir gence iyice yaklaşıp baktığımda göğüs kafesinin hızlı hızlı inip

kalktığını gördüm. Gözleri kocaman açılmıştı. Eli ayağına dolanıyordu. Belli ki vücudu adrenalin salgılıyordu ve damarları iyice şişmişti. Fırlatıldığı esnada gözlerini kapatmayışına şaşırısam da daha fazlasını istediğini görebiliyordum. O anda dank etti işte. Bu insanlar gerçekten var olduklarını duyumsamak istiyordu. Korku, tehlike, risk ne kadar artarsa bu duyumsayış da aynı oranda artıyordu. Bir dağın tepesinden atlayıp süzülerek inen ve son anda paraşüt açan delileri anlamış oluyordum böylece. Ya da dik bir dağın yamacından kayakla inen sporcular. Onlarca kayba rağmen Everest'in tepesine tırmanan dağcılar. Hepsinin tek bir derdi var: Varoluşlarının sağlamasını yapmak. Sancıyı dindirmek.

— Çıt

Duyduğum sesle kafamı çevirmem bir oldu. Bir anne geyikle yavrusu patıkada belirmiş, meradan çıkış yapıyorlardı. Aramızda yaklaşık yüz küsur metre vardı. Tüfeğimi doldurmuş ve nam-luyu patıkayı görecektir şekilde ayarlamıştım. Dürbüne bakmak için eğilmemle anne geyiğin gözlerini görmem bir oldu. Siyah bir zümrüdü andıran gözleri büyüdükçe büyüdü. Yavru, tehlike sinyalini algıladı. Zaman dondu. Ben bir geyik sürüsü beklerken anne geyik ve yavrusuyla karşılaşmıştım. Tetik boşluğunu alıp beklemeye başladım. Ne yavruyu vurabilirdim ne anneyi. Kalbim küt küt atıyordu. Korkudan terlemeye başladım çünkü anne geyik çok iri duruyordu. Beni fark etmiş miydi acaba? Ne yapmalıydım?

Benim bir şey yapmama gerek kalmadı. Anne geyik aramızdaki mesafeyi birkaç saniyede kat edip tüfeğin önüne geçti. Aklımı yitirmek üzereydim. Koca geyik bana hayatımın dersini vermek için göğsünü kabartmış, tam önümde öylece duruyordu. Tüfeğini bırak, dövüşelim, der gibi bir hâli vardı. Yavruma dokunma beni al, der gibiydi belki de. Yüreğime inme inmişti. Dilim içeri kaçmak üzereyken birden ağlamaya başladım. Ağlamasam ölecektim.

Geyik sahici bir gerçekti. Yavrusu ise bir gerçeklik alametifarikası. Bense bir hiçtim. Ne istediğini bilmeyen, hayata adapte olamayan, varoluş nedenine yaklaşamayan bir zavallıydım. Bir

geyik ne yapacağını, nasıl yaşayacağını biliyordu. Bir ağaç biliyordu, bir sincap biliyordu hatta bir tırtıl bile biliyordu ama ben bilmiyordum. Oraya buraya çarpmaktan morarmış yanlarımla yalpalıyordum. Şimdiye kadar mış gibi yaşamış, anne geyik gibi kristalize bir gerçekle karşılaşmamıştım. Anlamaya başlıyordum. Bir geyiğin yaşamak için de ölmek için de bir nedeni vardı. Ama benim yoktu.

Kafamı kaldırdığımda geyik ve yavrusu uzaktan bana bakıyordu. Bana acıyorlardı. Hakkımda konuştuklarını duyabiliyordum. Benden bir ucube diye bahsediyor olmalıydı. Neden o tüfeği doğrulttuğumu, tetiğe neden basmadığımı, neden ağladığımı anlamlandırabildiklerini sanmıyorum. Zihin haritalarını kirletmiş, kavrayışlarını bulanıklaştırmıştım. Artık bu karşılaşmadan sağ çıkamayacak olanın ben olduğumu anlamıştım. Bütün bir ömrün sıkıntısı bir âna sıkışmış, daralan bir çember gibi beni içine çekiyordu. Onların gözü önünde tüfeğimi kırdım ve yamaçtan aşağı fırlattım. Ardından da yeniden inşa etmek kaydıyla eski benliğimi. O sert kabuğu kırmış ve manaya doğru bir adım atabilmişim. Muhteşem yenilim tüm ihtişamıyla beni dönüştürüyordu. Gömülüp gidecek bir cesetten fazlası olmayı umarak göğe doğru baktım. Soluk bir ışık tayfı göz kapaklarımı deldi. Uyandığımda bayılmış olduğumu anladım. Yorgunluğumun külçeleştirdiği yüzümde bir ıslaklık hissettim. Ezo beni bulmuş, yüzümü yalıyordu.

BOŞLUK

Hayatında her şey var...

Yoga yapıyor mesela. Uzatıp bedenini, nefesini sayıyor.

Çek nefes, ver nefes... Çek nefes, ver nefes...

Bir dinginlik gelip dokunuyor omzuna ama nafiye.

Kişisel gelişim kitapları alıyor. Birini bitirip ötekine başlıyor. Altını çiziyor “*carpe diem*”. Tamam diyor, günü yaşa! Yiyor, içiyor, geziyor. Ama yok, göğsündeki boşluk ne zamandır kiracısı olmayan bir oda. Bilakis büyüyor sıkıntısı.

Yogayı bıraktı. Bu hız çağında yavaşlamak iyi gelmişti ama yetmedi. Spora yazıldı. Önce esneme, sonra biraz terleme. Kısa bir rahatlama, ardından tanıdık sızı.

Çıkışta soluğu kahvecide aldı. Bu ara durmadan kahveciye gidiyor. Bizim bilmediğimiz bir sırra vâkıf olmalı. Bu sırrı bilenler dolduruyor kahvecileri. Karton bardağın üstüne ismi yazıldı. Sipariş hazır olunca ismi ünlendi. İsminin yankısıyla birlikte karabasanlar bitti yanında. Yıllardır kapının dışında beklemişler gibi, ağır adımlarla kuruldular yamacına.

Kahvesini yudumlarken *Secret*'tan rastgele bir sayfa açtı ama satırların arasından hiçbir şey sızmadı. Oysa öyle ummuyordu. Kahve bitince bardağın dibine çökmüş koyu bir gölge kaldı. O gölgede bir anlam aradı, bulamadı.

Güneşin doğuşunu izlemek için üşenmedi ta Adıyaman'a gitti. Nemrut'a tırmandı. Çadır kurdular, mahşeri bir kalabalık vardı. Şarkılar, türküler... Uyumadılar, geceyi ihya ettiler. Sabah beklediler. Güneş ilk defa doğuyor gibi yükseldi tepenin ardından. İçi ısındı, gönendi, ama yok, yine dolmadı içindeki boşluk.

Onu yüzündeki gölgelerden tanırırsınız. Saçları hep yapılı,

uçları her daim boyalıdır. Gittiği her yere götürdüğü sıkıntısı yüzünden Evliya Çelebi'ye döndü. Eve giresi gelmiyor. Sınav kâğıtlarını okuması lazım ama canı hiç istemiyor. Çocukları olmadı, kısmet değilmiş. Kocasını avukat, iyi kazanıyor.

Hayatında yok yok...

Son model arabasını çok seviyor. Kediye benzemeyen bir kedisi bile var ama ezberinde bir şiir yok mesela.

Eylül ayında Epikürcü, ekim ayında Stoacı oldu bizimki. Kent hayatının cangalında oradan oraya savruldu.

Bu sefer teselliye meditasyonda aradı. Türlü ferah kokular içinde "omm" sesinin peşinden yürüdü. Bir gevşeme olmadı da değil. Oradan da detoksa gitti. Şişirdi, gerdirdi. *Amor foti* de tamam, ama yok, olmuyor. Nereye gitse bir lanet gibi takip ediyor onu sıkıntı. Teskin olmuyor kalbi. Üşenmedi Mısır'a, çöle gitti. Kafasında şayla ile türlü ayinlere girdi çıktı, ama yok, yine olmadı.

Hayatında her şey var...

Gitmediği başkent, görmediği deniz kalmadı. Kocasının başı döndü ama o hâlâ ucuz bilet peşinde. Kıyafetleri dolaba sığmıyor artık. Kartlar şişti de şişti.

En pahalı parfümler onda, en iyi markalar onun üstünde.

Kış tatilini bile planladı şimdiden.

Onu, hayatın sertliğinden kaçarken arkasına bakmamasından tanırırsınız. Hepimiz gibi acılar çekti, yoksunluklar yaşadı, çıkmaza girdi ve gücü erkenden tükendi. Onu ileriye atacak bir marifet edinmemişti çünkü. Sonra hazları keşfetti. Yalan dünyanın bitmek bilmeyen hazlarını. Onların peşinden gitti. Kendini uyuşturmayı ve koşmayı seçti. Koşmayı ve uyuşmayı sevdi.

Üşenmedi, İsviçre'nin en görkemli Alp köylerinden birine "Heidi" olmaya gitti. Muhteşem bir rota ile masal diyarlarında gezindi durdu. Akşam yatağa girerken ilk defa hemen uyudu. Uyandığında ardıc kuşları şarkı söylüyordu. Tam olacak gibi hissetmişken yine o bildik hasmıyla, gerçekle yüz yüze geliyordu. Çöktü kaldı oracıkta. Haydi gidelim, dedi. Haydi.

Onu yatıştırabilirdim ama mutsuzluğu o kadar hak ediyor